

В Загальноцерковній аспірантурі відбулася презентація книги «На захист соборного устрою Православної Церкви»

Служба комунікації ВЗЦЗ, 29.11.2025. 26 листопада 2025 року в Загальноцерковній аспірантурі і докторантурі імені рівноапостольних Кирила і Мефодія відбулася презентація книги «На захист соборного устрою Православної Церкви: теорія першості Константинопольського патріарха та її критика», автором якої є ігумен Діонісій (Шльонов), завідувач аспірантурою Московської духовної академії, директор Синодальної бібліотеки Руської Православної Церкви імені Святішого Патріарха Олексія II, член Синодальної біблійно-богословської комісії, намісник Андріївського ставропігійного чоловічого монастиря м. Москви.

У заході взяли участь: голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків митрополит Волоколамський Антоній; член Патріаршої ради з культури митрополит Іонафан (Єлецьких); голова Синодального відділу у справах молоді єпископ Істринський Серафим; радник Патріарха Московського і всієї Русі протоієрей Миколай Балашов; фахівець у галузі історії та культури Візантії протоієрей

Валентин Асмус; завідувач кафедри класичної філології Московського державного університету імені М.В. Ломоносова Олексій Солопов; співробітники Відділу зовнішніх церковних зв'язків, Загальноцерковної аспірантури і докторантури, інші представники академічної спільноти.

Книга ігумена Діонісія створювалася протягом шести років і вийшла друком у жовтні 2025 року як спільний проєкт Андріївського монастиря та Московської духовної академії. У заголовку книги відображено її зміст, особливо актуальний в епоху втрати єдності у світовому Православ'ї. Надзвичайно складне питання про співвідношення соборності та першості висвітлюється у виданні багатогранно – виходячи з традиційних цінностей Православ'я та з урахуванням сучасної проблематики.

Відкриваючи захід, митрополит Волоколамський Антоній відзначив важливість і актуальність вивчення тем, розглянутих у книзі. Як підкреслив голова ВЗЦЗ, «у книзі досліджується питання, яке сьогодні є найбільш актуальним і у сфері міжправославних відносин, і у сфері міжхристиянських відносин».

Доповідь ігумена Діонісія супроводжувалася презентацією. Пояснюючи назву книги, автор наголосив: «Першість Константинополя порушує соборну традицію Церкви як традицію Вселенських Соборів і вступає у суперечність із соборним духом Церкви, із принципом кафоличності – з тим, що прийнято всіма».

Далі була представлена історія написання книги та окреслено основні проблеми, що в ній розглядаються. У праці використовуються книги, статті, інтернет-публікації як прихильників теорії першості, так і захисників соборної еkleзіології, які регулярно систематизуються та аналізуються в Андріївському ставропігійному монастирі. Матеріали книги подано в семи частинах (у чотирнадцяти главах):

- I. Право Соборів і право за звичаєм.
- II. Соборний устрій Православної Церкви та його викривлення.
- III. Першість, ієрархічні відносини між предстоятелями.
- IV. Апеляція та діаспора.
- V. Звинувачення проти Росії та Руського світу.
- VI. Антикано́нічне створення Православної Церкви України.
- VII. Противники й захисники соборної еkleзіології у світі грецького Православ'я.

Видання отримало високу оцінку Священноначалля, повідомляє сайт Патріархія.ru.

Після виступу ігумена Діонісія прозвучали репліки учасників презентації. Митрополит Іонафан

відзначив актуальність здійсненої праці на тлі останніх заяв Константинопольського Патріарха про судову владу на всій території Землі. Претензії Константинополя межують з ерессю та спотворюють святоотецьке вчення про рівночестність Осіб Святої Тройці. Єпископ Істринський Серафим підкреслив своєчасність дослідження. Протоієрей Миколай Балашов наголосив не тільки на своєчасності, але й на значущості для Церкви звернення ігумена Діонісія до теми, яка хвилює всіх православних християн. Протоієрей Валентин Асмус вказав, що теорія першості Константинопольського Патріарха суперечить принципам устрою самої Візантійської імперії, де провідну роль у церковному житті відігравав не стільки єпископ Константинополя, скільки імператор.

Після завершення офіційної частини учасники заходу мали можливість продовжити обмін думками за чаюванням у неформальній обстановці. Гостям і учасникам заходу були подаровані примірники нової книги.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/93805/>